

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 1 (165) styczeń 2025

FERMA^{DLG}

XXIV Międzynarodowe Targi Ferma Bydła
XXVII Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu

21-23 lutego 2025
Hala EXPO / MOSiR Łódź

**WRACAMY
DO ŁÓDZI!**

- Specjalistyczne targi technologii hodowli i chowu
- Panele dyskusyjne i prelekcje w ramach forum
- Ekspozycja maszyn i urządzeń
- Wiele atrakcji i konkursów z nagrodami

Bezpłatne Karty Wstępu na targi
do odbioru w Twoim Biurze Powiatowym Izby Rolniczej
(adres znajdziesz wewnątrz numeru)

www.targiferma.com

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Spis treści

Aktualności

Sprawozdania KGW

.....str. 3

Grupy producentów rolnych

.....str. 4

Renta wdowia

.....str. 4

Ubezpieczajmy się u siebie

Z pola na stół bez ryzyka

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania IRWŁ

.....str. 6-7

Temat numeru

Walne Zgromadzenie IRWŁ

.....str. 8 - 9

Dobre praktyki w rolnictwie

Pszenica ozima

.....str. 10-11

Targi FERMA 2025

.....str. 12-13

Specjalista doradza

Konkurs - bezpieczeństwo pracy

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Witamina C

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Sołectwo - platforma wsparcia

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: FERMA 2025

i artykuł tematyczny „Targi Ferma – największe specjalistyczne targi dla fachowców produkcji zwierzęcej w Polsce” str. 12-13

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca:

SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Beskidzka nr 124,

91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	ul. Dąbrowskiego 20f 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Andrzej Górczyński Robert Pawlikowski	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	Urząd Gminy w Łasku ul. Warszawska 14 98-100 Łask, pokój 48	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczycza	Dariusz Kowalczyk Zbigniew Wojtera	ul. Marii Konopnickiej 12 99-100 Łęczycza	510 474 825 bpłeczycza@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Janusz Staniszewski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Piotr Rozumek	ul. 1 Maja 73 98-330 Pajęczno	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Tomasz Wachulec	Starostwo Powiatowe ul. Dąbrowskiego 7, pok. 105 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddebice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Agnieszka Zaremba Mariusz Zasępa	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Łukasz Przybyła	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Paweł Rochala Piotr Bielicki	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 11	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Paweł Jaśko	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycza 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-455 Łódź ul. Żurawia 7/9	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Daniłowskiego 5/7, II piętro	44/649-69-29, 649-69-80 piotkowtrybunalski@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl 24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Sieradzu	98-200 Sieradz ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Łęczycy	99-100 Łęczycza ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczycza@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Radomsku	97-500 Radomsko ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Do 31 stycznia pora na sprawozdania od kół gospodyń wiejskich

Wsparcia na prowadzenie działalności statutowej dotyczyły dwa prowadzone przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w minionym roku nabory. Niezależnie od tego w ramach którego z nich koło gospodyń wiejskich złożyło wnioski, jeżeli otrzymało pieniądze, powinno wydać je do końca grudnia 2024 r., a sprawozdanie złożyć w ARiMR do 31 stycznia 2025 r. Na razie z tego obowiązku wywiązało się ok. 2 tys. KGW.

O środki na prowadzenie działalności statutowej kół gospodyń wiejskich wpisane do Krajowego Rejestru Kół

Gospodyń Wiejskich ARiMR mogły się starać w 2024 roku od 25 marca do 30 września i między 4 a 29 listopada. Organizacje liczące nie więcej niż 30 osób mogły wystąpić o przyznanie 8 tys. zł, tych składających się z 31-75 członków dotyczyła stawka 9 tys. zł, jeszcze liczniejszych – 10 tys. zł. Otrzymane fundusze powinny być zostać wykorzystane w minionym roku, natomiast 31 stycznia mija czas na złożenie sprawozdania z poniesionych wydatków. Dotychczas formalności dopełniły niespełna 2 tys. KGW.

W 2024 roku organizacje te złożyły 16,9 tys. wniosków o przyznanie wsparcia na kwotę 143,72 mln zł, a na ich konta wpłynęło 143 mln zł. Dla porównania w 2018 r., kiedy po raz pierwszy koła gospodyń wiejskich mogły ubiegać się o pomoc na prowadzenie działalności statutowej, KGW otrzymały 16,3 mln zł, w 2019 r. – prawie 29,7 mln zł, w 2020 r. – blisko 32,9 mln zł, w 2021 r. – ponad 55,8 mln zł; w 2022 r. – 61,6 mln zł; w 2023 r. – ponad 114 mln zł.

Źródło: ARiMR

Współdziałanie się opłaca - do 30 stycznia czas na wnioski od organizacji i grup producentów

O pomoc na „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych” można się starać do 30 stycznia 2025 r. Nabór jest prowadzony wyłącznie drogą elektroniczną a dofinansowanie pochodzi z budżetu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Współpraca ułatwia handel produktami i uzyskiwanie za nie wyższych cen; po połączeniu kapitałów producenci mogą wspólnie inwestować a kooperacja pozwala obniżyć koszty produkcji. To tylko kilka powodów, dla których uznane nie wcześniej niż 1 stycznia 2023 r. organizacje i grupy producentów rolnych, które prowadzą działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa, powinny się zainteresować skierowanym do nich wsparciem w ramach PS WPR 2023-2027.

Pomoc jest realizowana tradycyjnie przez pierwszych pięć lat od dnia uznania organizacji lub grupy producentów przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a maksymalna kwota dofinansowania w każdym roku to 100 tys. euro w przypadku organizacji producentów, natomiast gdy beneficjentem jest grupa producentów rolnych – 60 tys. euro (jednak nie więcej niż 10 tys. euro na jednego członka grupy). Wysokość pomocy zależy od udokumentowanych rocznych przychodów netto i wynosi: 10 proc. w pierwszym roku działalności, 9,5 proc. w drugim, 9 proc. w trzecim, 8,5 proc. w czwartym, 8 proc. w piątym.

Wnioski są przyjmowane do 30 stycznia 2025 r. wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.

Źródło: ARiMR

KONDOLENCJE

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ś.p. Tadeusza Żyto

Wieloletniego Delegata Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Powiatu Łowickiego.

Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie

składa

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Łowickiego

Szanowni Państwo,

Miło mi poinformować, że TARGI FERMA 2025 wracają do Łodzi! W dniach 21-23 lutego 2025 roku w Hali EXPO/MO-SiR (al. Politechniki 4, Łódź) odbędą się XXIV Międzynarodowe Targi Ferma Bydła i XXVII Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu. To wyjątkowe wydarzenie stanowi najważniejszą platformę prezentacji technologii hodowli i chowu podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich. W programie targów przewidziano panele dyskusyjne i prelekcje w ramach Forum, ekspozycję maszyn, urządzeń oraz specjalistycznych środków i komponentów do produkcji zwierzęcej.

Szczególnym punktem tegorocznej edycji będzie debata zatytułowana „Przyszłość polskiego rolnictwa”, organizowana przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego. Debata odbędzie się w drugim dniu targów, tj. w sobotę, 22 lutego 2025 roku o godz. 12:00 w Auli EXPO (hala EXPO). Bezpłatne bilety na targi są dostępne w biurach powiatowych Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, dodatkowo jest również organizowany transport na miejsce wydarzenia.

Zachęcamy Państwa do skorzystania z tej możliwości i do odwiedzenia TARGÓW FERMA 2025 w Łodzi oraz do udziału w naszej debacie. To będzie znakomita okazja do dyskusji i wymiany poglądów na temat wyzwań polskiego rolnictwa.

Dromis Tomasz Węglewski

Prezes Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego

Renta wdowia - informacje

1 stycznia 2025 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, dzięki którym od **1 lipca 2025 r.** możliwa będzie jednoczesna wypłata renty rodzinnej nabytej z tytułu bycia wdową lub wdowcem oraz emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, czyli zbiegu świadczeń.

Jakie świadczenia mogą być wypłacane razem z rentą rodzinną?

Jeśli jesteś wdową lub wdowcem i masz prawo do:

• renty rodzinnej oraz
• własnej emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy świadczenia, to możesz otrzymać:

- 100% renty rodzinnej oraz 15% własnego świadczenia albo
- 100% własnego świadczenia oraz 15% renty rodzinnej.

Ważne:

Prawo do renty rodzinnej i do własnej emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy nie musi być ustalone w tym samym organie rentowym. Każdy z organów (KRUS, ZUS, WBE, BESW, ZER MSWiA) może ustalić prawo do poszczególnych świadczeń, a zbieg świadczeń może przysługiwać.

Od 1 stycznia 2027 r. otrzymasz nie 15%, ale 25% drugiego świadczenia.

Jeśli jesteś wdową lub wdowcem i masz prawo do:

• renty rodzinnej oraz jednocześnie
• do emerytury rolniczej i do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej lub rolniczą chorobą zawodową, to na Twój wniosek, możemy Ci wypłacać:

- 100% renty rodzinnej, 15% emerytury i 50% renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej lub rolniczą chorobą zawodową albo
- 100% emerytury, 15% renty rodzinnej i 50% renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej lub rolniczą chorobą zawodową, albo
- 100% renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej lub rolniczą chorobą zawodową, 15% renty rodzinnej i 50% emerytury.

Kto może uzyskać prawo do wypłaty świadczeń wg nowych reguł zbiegu?

Możesz pobierać świadczenia w zbiegu jeżeli jesteś wdową/wdowcem i spełniasz łącznie poniższe warunki:

- masz co najmniej 60 lat (jeśli jesteś kobietą) i 65 lat (jeśli jesteś mężczyzną),
- do dnia śmierci Twojego małżonka pozostawałaś/pozostawałeś z nim we wspólności małżeńskiej,
- nabyłaś/nabyłeś prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż w dniu ukończenia przez Ciebie 55 lat (jeśli jesteś kobietą) lub 60 lat (jeśli jesteś mężczyzną),
- nie pozostajesz obecnie w związku małżeńskim.

Prawo do wypłaty świadczeń w zbiegu ustaje z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną.

Kiedy i jak ubiegać się o zbieg świadczeń?

Ustalenie prawa do zbiegu świadczeń oraz ich wypłata następują na wniosek osoby uprawnionej.

Wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń możesz złożyć od 1 stycznia 2025 r.

- osobiście,
- za pośrednictwem przedsiębiorcy uprawnionego do wykonywania działalności pocztowej w obrocie krajowym lub zagranicznym,

- przez elektroniczną skrzynkę podawczą KRUS-ePUAP,
- w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, czy też podpisem zaufanym,

- dowolnej jednostce organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Oddziale Regionalnym lub Placówce Terenowej).

Wzór wniosku o zbieg świadczeń dostępny jest w każdej jednostce organizacyjnej KRUS i na naszej stronie internetowej: ([wzór wniosku](#)). Przed wypełnieniem wniosku zapoznaj się z dołączoną do niego [informacją](#).

Jeśli masz prawo do renty rodzinnej oraz do własnego świadczenia, to do wniosku o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną nie musisz dołączać żadnych dokumentów.

Jeśli dotychczas nie złożyłaś/nie złożyłeś wniosku o świadczenie (rentę rodzinną lub własne świadczenie), które moglibyśmy Ci wypłacać łącznie z rentą rodzinną, złóż wniosek. Dołącz do niego dokumenty niezbędne do jego rozpatrzenia. Szczegółowe informacje na ten temat znajdziesz na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/krus/swiadczenia-z-ubezpieczenia-emerytalno-rentowego> lub uzyskasz je w każdej naszej jednostce.

Jeśli do załatwienia Twojego wniosku niezbędne będą dokumenty, których nie mamy, poprosimy Cię o ich dostarczenie.

Od kiedy będzie można uzyskać prawo do zbiegu świadczeń?

Prawo do wypłaty zbiegu świadczeń będzie przyznawane od dnia spełnienia wszystkich warunków, nie wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku i nie wcześniej niż od 1 lipca 2025 r. Dla wniosków złożonych do 31 lipca 2025 r., prawo do wypłaty zbiegu powstanie nie wcześniej niż od 1 lipca 2025 r.

Jaka może być maksymalna wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu?

Wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu, nie może być wyższa od trzykrotności kwoty najniższej emerytury.

Od 1 marca 2024 r. najniższa emerytura wynosi 1.780,96 zł a jej trzykrotność 5 342,88 zł. Od 1 marca 2025 r. kwota najniższej emerytury zostanie podwyższona, wskutek corocznej waloryzacji świadczeń. Wobec czego maksymalna wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu również ulegnie podwyższeniu.

W maksymalnej kwocie świadczeń ustalonych w zbiegu, zostaną uwzględnione wskazane w ustawie świadczenia tj.:

- świadczenia wchodzące w skład zbiegu (np. emerytura i renta rodzinna),
- dodatki i świadczenia o charakterze innym niż jednorazowe wypłacane wraz ze świadczeniami (np. dodatek pielęgnacyjny, świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny itd.),
- emerytury i renty przyznane w trybie specjalnym przez Prezesa Rady Ministrów,
- świadczenie honorowe z tytułu ukończenia 100 lat życia,
- świadczenia emerytalno-rentowe wypłacane przez instytucje zagraniczne.

W przypadku przekroczenia trzykrotności kwoty najniższej emerytury jedno ze świadczeń wypłacanych w zbiegu ulegnie pomniejszeniu o kwotę przekroczenia.

Jeśli otrzymujesz świadczenia finansowane z budżetu państwa, zostaną one pomniejszone jako pierwsze, w następującej kolejności:

- świadczenia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych,

• świadczenia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej,

- inne świadczenia.

Następnie, kolejno, zostaną pomniejszone:

- świadczenia finansowane z Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- świadczenia finansowane z Funduszu Pracy,
- świadczenia finansowane z Funduszu Emerytur Pomostowych,
- świadczenia finansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sprawdź czy masz prawo do połączonych świadczeń

Wypełnij ankietę dostępną na stronie ZUS: <https://www.zus.pl/swiadczenia/renty/ankieta-renta-wdowia> i dowiedz się, czy będziesz mógł pobierać świadczenia w zbiegu. Warunki do otrzymania renty wdowiej są takie same dla każdego emeryta/rencisty, bez względu na to czy otrzymuje świadczenie z KRUS czy z ZUS, czy z innego organu rentowego.

Wybierz najkorzystniejszy wariant wypłaty

W wybraniu najkorzystniejszego wariantu przysługujących świadczeń pomoże Ci udostępniony na stronie ZUS kalkulator łączenia świadczeń z rentą rodzinną: <https://www.zus.pl/swiadczenia/renty/kalkulator-renty-wdowiej>.

Ważne:

• Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji przysługuje osobie, która pobiera świadczenia wynoszące łącznie do 2419,33 zł. Maksymalna wysokość świadczenia uzupełniającego to 500 zł. Jeżeli kwota renty rodzinnej po połączeniu z innym świadczeniem przekroczy 2419,33 zł, wstrzymamy wypłatę świadczenia uzupełniającego.

• Świadczenie wyrównawcze dla działacza opozycji antykomunistycznej przysługuje osobie, która pobiera świadczenia wynoszące łącznie do 3415,50 zł. Jeżeli kwota renty rodzinnej po połączeniu z innym świadczeniem przekroczy 3415,50 zł, wstrzymamy wypłatę świadczenia wyrównawczego.

• Świadczenie wyrównawcze dla osób uprawnionych do emerytury z powodu opieki nad dziećmi wymagającymi stałej opieki przysługuje osobie, która pobiera świadczenia wynoszące łącznie do 2988 zł. Jeżeli kwota renty rodzinnej po połączeniu z innym świadczeniem przekroczy 2988 zł, ZUS wstrzyma wypłatę świadczenia wyrównawczego.

• Rodzicielskie świadczenie uzupełniające przysługuje osobie, która pobiera świadczenia do wysokości kwoty najniższej emerytury. Jeżeli łączna kwota renty rodzinnej po połączeniu z innym świadczeniem przekroczy kwotę najniższej emerytury, wstrzymamy wypłatę rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego.

Podstawa prawna

ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1243)

Z pola na stół bez ryzyka

Ubezpieczenie OC dla rolników prowadzących sprzedaż żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD)

W ostatnich latach widoczne jest rosnące zainteresowanie Polaków zdrowym odżywianiem i świadomymi wyborami żywieniowymi. Coraz więcej osób decyduje się na zakup przetworów, nabiału, miodu, kielbas czy wędlin bezpośrednio od rolnika. Dla wielu to nie tylko kwestia smaku, ale i wybór podyktowany troską o zdrowie, środowisko oraz chęcią wspierania lokalnej gospodarki. Ta zmiana w podejściu do zakupów spożywczych dała rolnikom ogromne możliwości rozwoju – szczególnie tym, którzy sprzedają żywność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD), ale i nałożyła odpowiedzialność za jakość i bezpieczeństwo oferowanych produktów. W odpowiedzi na wyzwania stojące przed rolnikami, którzy produkują i lokalnie sprzedają żywność, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” wprowadziło do ubezpieczenia „Bezpieczna Zagroda” – klauzulę dotyczącą ubezpieczenia OC, która obejmuje obejmującą ochroną ryzyko związane ze sprzedażą żywności.

Z roku na rok coraz chętniej kupowane są produkty spożywcze bezpośrednio od producentów-rolników, co spowodowało, że do europejskiego systemu produkcji żywności musiały zostać wprowadzone istotne zmiany polegające m.in. na zwiększeniu bezpieczeństwa, ochronie środowiska czy wdrożeniu zrównoważonego rozwoju. – Jedną z takich inicjatyw jest działanie „od pola do stołu”, czyli sprawiedliwy, zdrowy i przyjazny środowisku system żywnościowy. Strategia ta ma na celu m.in. zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego sprzedawanej żywności. W Polsce bardzo ważną odpowiedzią na strategię „od pola do stołu” jest wprowadzenie i rozwój rolniczego handlu detalicznego – mówi prof. Damian Walczak z Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Rolniczy Handel Detaliczny polega na sprzedaży żywności zarówno nieprzetworzonej, jak i przetworzonej, która pochodzi w całości lub w części z własnej uprawy, hodowli lub chowu. Rolnik może sprzedawać żywność bezpośrednio swoim klientom albo sprzedawać produkty rolne do zakładów prowadzących handel detaliczny.

Ryzyko szkód masowych

Sprzedaż swojskich wędlin, nabiału własnej produkcji czy przetworów wiąże się z ryzykiem wyrządzenia szkód konsumentom, np. przez spowodowanie rozstroju zdrowia na skutek zatrucia pokarmowego. – Wysokość szkód spowodowanych przez produkty pochodzące z RHD może być bardzo duża i co ważnie-

sze, ze względu na swój charakter, mogą to być szkody masowe – podkreśla prof. Damian Walczak.

Twoje produkty, nasza ochrona

Wychodząc naprzeciw potrzebom rolników, którzy są producentami i sprzedawcami żywności, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” przygotowało specjalistyczne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu sprzedaży żywności, prowadzonej w ramach RHD. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w wyniku sprzedaży produktów rolniczych z tą samą wadą (szkoda seryjna) lub powstałe z tej samej przyczyny, niezależnie od liczby poszkodowanych.

Wiarygodność i zaufanie

Ubezpieczenie oferowane przez TUW „TUW” to ochrona przed finansowymi konsekwencjami, które wynikną w sytuacji, gdy klienci zgłoszą wobec rolnika-producenta roszczenia dotyczące jakości lub bezpieczeństwa sprzedawanych produktów, np. jeśli po zjedzeniu wadliwego produktu spożywczego dojdzie do rozstroju zdrowia.

Ponadto klienci, zarówno indywidualni, jak i biznesowi chętniej nawiązują współpracę z producentami, którzy są odpowiedzialni i dbają o zabezpieczenie swojej działalności przed ryzykiem. Wpływa to na pozytywny wizerunek rolników jako rzetelnych producentów i buduje dobre relacje handlowe.

Ze szczegółami oferty można zapoznać się na stronie Towarzystwa. Zachęcamy również do skontaktowania się z naszymi agentami ubezpieczeniowymi lub do odwiedzenia placówek terenowych TUW „TUW”.

**Opracowano na podstawie, D. Walczak, M.P. Ziemiak, Odpowiedzialność cywilna podmiotów rolniczego handlu detalicznego i możliwości jej ubezpieczenia, Wiadomości Ubezpieczeniowe 2/2023, s. 27-44. Aby dowiedzieć się więcej o RHD i związanej z nim odpowiedzialności, zachęcamy do lektury artykułu autorstwa naukowców z UMK, który został opublikowany na stronie Polskiej Izby Ubezpieczeń:*

https://piu.org.pl/wp-content/uploads/2023/08/WU%202023-02_02_Walczak_Ziemiak.pdf

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”
Biuro Regionalne w Łodzi
ul. Żurawia 7/9, 91-455 Łódź
telefon: (42) 640-68-53
e-mail: lodz@tuw.pl
www.tuw.pl

Material promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13

Rynek Marszałkowski w Łodzi - Rolniczy Handel Detaliczny

Działania izby rolniczej - grudzień 2024

Posiedzenie Rady Powiatowa IRWŁ Powiatu Zgierskiego

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydał opinię w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Ważnym wydarzeniem w omawianym okresie było posiedzenie III/VII Walnego Zgromadzenia IRWŁ, które odbyło się w dniu 9.12.2024r. w sali konferencyjnej siedziby Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łodzi. W pierwszej części posiedzenia uczestniczyli goście zaproszeni zaś w drugiej części członkowie III/VII WZ IRWŁ podjęli wnioski, które zostały przekazane Prezesowi KRIR w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji.

1) Podjęć działania w sprawie wsparcia dla producentów trzody chlewnej z powodu braku opłacalności produkcji. Brak opłacalności produkcji w dłuższej perspektywie nakłada się na straty spowodowane suszą, prowadzą do utraty płynności finansowej gospodarstw.

2) Podjęć działania w sprawie przyspieszenia prac nad utworzeniem Krajowej Grupy Spożywczej. Rolnicy narzekają na niskie ceny surowców rolnych, a utworzona Krajowa Grupa Spożywcza byłaby stabilizatorem cen na nasze produkty rolne.

3) Podjęć działania w sprawie zwrotu kosztów transportu pomocy dla powodzian. Rolnicy z województwa łódzkiego deklarują chęć przekazania pomocy w postaci zboża, słomy, siana i pasz. Przekazanie pomocy ogranicza brak transportu w rejonach dotkniętych powodzią. Dobrym rozwiązaniem byłby zwrot paliwa za przejechane kilometry, bo trans-

port niestety jest dość drogi i taki transport z pomocą jest dużym obciążeniem dla firm.

4) Podjęć działania w sprawie zniesienia obowiązku składania oświadczeń o wykorzystaniu obornika oraz gnojówki w ramach ekoschematu. Składanie oświadczeń przez rolników powoduje olbrzymie zamieszanie w pracy Biur Powiatowych ARiMR oraz niepotrzebnie zwiększa rolnikom biurokrację. Pozostawić tylko prowadzenie rejestru w gospodarstwie - rejestr udostępniany będzie podczas kontroli.

5) Podjęć działania w sprawie utworzenia nowego ekoschematu-materiał siewny, znieść limit 25% gruntów ornych nieobsianych/obsadzonych w gospodarstwie. Proponowany limit 25% gruntów ornych może spowodować, iż wielu rolników nie skorzysta z ekoschematu, ponieważ nie zakupi tego materiału na taką powierzchnię. Znieść limit lub do tego limitu zaliczyć powierzchnię obsianą materiałem kwalifikowanym kukurydzy i rzepaku.

6) Podjęć stanowcze działania do zablokowania obszernych rozporządzeń dotyczących Zielonego Ładu oraz stworzenie programów do wzmocnienia pozycji polskiego rolnictwa, aby zabezpieczyć bezpieczeństwo żywnościowe poprzez rodzimą produkcję. Zielony Ład to szereg rozwiązań, które niszczą polskie rolnictwo, m.in. redukuje spożycie mięsa, redukuje stosowanie pestycydów, opłaty za generowanie śladu węglowego, ograniczenie emisji dwutlenku węgla, efektywność energetyczną budynków itp.

7) Podjęć działania w sprawie podniesienia dopłat do paliwa rolniczego do kwoty 2 zł/litr dla producentów bydła

i trzody chlewnej. Koszty produkcji są coraz wyższe, związane z ceną paliwa diesel powyżej 6 zł/litr. Przygotowanie paszy w paszowozach jest bardzo drogie i nieadekwatne do cen mleka, żywca wołowego i trzody chlewnej.

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Zdunów

Zarząd na bieżąco monitoruje sytuację w rolnictwie i podejmuje działania kierując wnioski w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji m.in. do Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W dniu 11.12.2024r. w imieniu Zarządu IRWŁ – Bronisław Węglewski popierając wnioski rolników z powiatu bełchatowskiego przekazał wnioski do KRIR w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji. Pierwszy wniosek dotyczył podjęcia działań w sprawie opłacania pełnych składek na ubezpieczenie społeczne rolników w KRUS na rzecz osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Drugi wniosek dotyczy podjęcia działań w sprawie zmniejszenia okresu składkowego warunkującego otrzymanie prawa do emerytury z 25 lat do 20.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektów aktów prawnych w sprawie:

- ustawy o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027 oraz niektórych ustaw;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Scalanie gruntów” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związane z rozwojem, modernizacją i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa objętego PROW na lata 2014-2020;

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Sieradzkiego

- rozporządzenia MRiRW zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego;

Posiedzenia Rad Powiatowych Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W miesiącu grudniu 2024r. odbyło się 14 posiedzeń Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 4.12.2024r. powiatu rawskiego, w dniu 10.12.2024r. powiatu brzezińskiego, w dniu 11.12.2024r. powiatu wieluńskiego i zduńskowolskiego, w dniu 12.12.2024r. powiatu sieradzkiego, tomaszowskiego, łęczyckiego, w dniu 16.12.2024r. powiatu radomszczańskie, w dniu 17.12.2024r. powiatu kutnowskiego, piotrkowskiego, w dniu 20.12.2024r. powiatu skierniewickiego, w dniu 21.12.2024r. powiatu łowickiego, w dniu 23.12.2024r. powiatu bełchatowskiego, w dniu 30.12.2024r. powiatu zgierskiego), podczas których członkowie rad powiatowych omówili, m.in. trudną sytuację w rolnictwie. Przedstawiciele instytu-

Posiedzenie Rady Powiatowa IRWŁ Powiatu Radomszczańskie

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Tomaszowskiego

Inna działalność IRWŁ

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl i na FB IRWŁ.

Beata Gregorczyk-Rzewuska
p.o. Dyrektora Biura IRWŁ

cji sektora rolnego obecni na posiedzeniach przedstawili najważniejsze informacje dla producentów rolnych z zakresu bieżących działań.

Również w 8 powiatach (kutnowskim, łęczyckim, łowickim, radomszczańskim, rawskim, skierniewickim, tomaszowskim, zgierskim) odbyły się szkolenia dla rolników na temat „Obowiązkowe i nieobowiązkowe ubezpieczenia w rolnictwie”. Temat szkolenia przedstawili przedstawiciele TUV „TUV”.

Targi, konferencje, spotkania

W dniu 5 grudnia 2024 r. w siedzibie Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach odbył się finał wojewódzki Konkursu wiedzy o bezpieczeństwie pracy w rolnictwie dla uczniów kształcących się w zawodach rolniczych w szkołach województwa łódzkiego. W roku bieżącym była to 16. edycja konkursu prowadzonego w obecnej formule. Patronat medialny nad konkursem objęły miesięczniki „RADA” i „W Nowej Roli”. W 2024 roku, w etapie szkolnym konkursu, który odbył się w październiku wzięło udział 402 uczniów z 17 szkół rolniczych. Do finału zakwalifikowało się 34 uczestników. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego ufundowała nagrodę dla laureata III miejsca, którą wręczył członek Zarządu IRWŁ - Grzegorz Antoniewski.

W dniu 20 grudnia 2024 r. w spotkaniu świątecznym w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Widzewie uczestniczył Członek Zarządu IRWŁ – Grzegorz Antoniewski.

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY ZOOTECHNIKA ART. OGRODNICZE OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątyniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

Podmiot odpowiedzialny
WARZYŃKI

**TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI**

URSUS

III w VII kadencji Walne Zgromadzenie IRWŁ

III w VII kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego odbyło się 9 grudnia 2024 rok w sali konferencyjnej siedziby Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łodzi przy ulicy Beskidzkiej nr 124. W posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego uczestniczyli Przewodniczący i Delegaci Rad Powiatowych IRWŁ oraz przedstawiciele instytucji rolniczych.

Walne Zgromadzenie IRWŁ otworzył Prezes Bronisław Węglewski, a obrady poprowadził Członek Zarządu IRWŁ Jan Kołodziejczyk. W Walnym Zgromadzeniu uczestniczył Zarząd IRWŁ - Jacek Ossowicz Wiceprezes Zarządu oraz Członkowie: Grzegorz Antoniewski, Marian Kacprzak oraz zaproszeni goście: Marek Mazur Wicewojewoda Łódzki, Andrzej Stępień Dyrektor Łódzkiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ewa Czarnecka Dyrektor Departamentu Rolnictwa - Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Iwona Obiedzińska - Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Piotr Był Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Łodzi, Tomasz Mroczek Łódzki Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Agnieszka Hermel Łódzki Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej, Marcin Grzelak Okręgowy Inspektor Pracy, Elżbieta Nawrocka Zastępca Dyrektora Oddziału Regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Łodzi, Przemysław Jaszczak Dyrektor Oddziału Terenowego KOWR Łódź, Przemysław Wodzyński Zastępca Dyrektora KOWT OT Łódź, Jan Sztudynger Kierownik Zespołu ds. Programów Unijnych i Klienta Indywidualnego - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki

Wodnej w Łodzi, Katarzyna Białek-Traut Dyrektor Biura Regionalnego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi, Kamila Sołtyśzewska - I Zastępca Dyrektora Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z. w Bratoszewicach, Włodzimierz Małecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi.

Na Walnym Zgromadzeniu rolnicy poruszyli szereg istotnych tematów związanych z aktualnymi wyzwa-

niami w rolnictwie. Jednym z głównych zagadnień była problematyka aplikacji suszowej. Susza, jako jedno z największych wyzwań polskiego rolnictwa, ma bezpośredni wpływ na plony oraz stabilność finansową gospodarstw. Choć aplikacja suszowa jest narzędziem wspierającym rolników w zgłaszaniu strat i ubieganiu się o pomoc, to pojawiające się błędy w jej funkcjonowaniu często utrudniają proces uzyskiwania odszkodowań. W czasie dyskusji omówiono również dobór odpowiedniego materiału siewnego, który jest kluczowy dla wydajności i jakości plonów. W ramach ekoschematów rolnicy mogą korzystać z dopłat za wdrażanie zrównoważonych praktyk rolniczych, takich jak stosowanie certyfikowanego materiału siewnego czy wysiew roślin miododajnych, które wspierają bioróżnorodność. Kolejnym ważnym tematem były kłęski żywiołowe, takie jak powodzie, gradobicia czy wichury, które coraz częściej dotykają gospodarstwa rolne, powodując poważne straty. Uczestnicy zwrócili uwagę na potrzebę usprawnienia systemów ubezpieczeniowych oraz wprowadzenia skuteczniejszych mechanizmów zapobiegania i łagodzenia skutków takich zdarzeń. Podczas Walnego Zgromadzenia omawiano również znaczenie polskiej prezydencji w Unii Europejskiej. To wyjątkowa okazja do podkreślenia roli rolnictwa

w polityce wspólnotowej i promocji polskich interesów, takich jak większe wsparcie dla małych i średnich gospodarstw czy działania na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Nie zabrakło także dyskusji o dopłatach do paliwa, które są istotnym elementem wsparcia dla rolników, obniżając koszty produkcji rolnej. Podkreślono, że zwiększenie dostępności tych środków może przyczynić się do stabilizacji cen żywności i poprawy konkurencyjności sektora rolniczego. Poruszono również kwestię dopłat dla hodowców zwierząt, które mają na celu poprawę dobrostanu zwierząt, modernizację gospodarstw oraz rekompensatę strat wynikających z trudnych warunków rynkowych. Ważnym punktem dyskusji były ubezpieczenia rolnicze. Wskazano na konieczność rozwoju programów subsydiowanych ubezpieczeń, które zapewnią skuteczniejszą ochronę przed skutkami klęsk

żywiolowych i chorób, a tym samym zwiększą stabilność finansową gospodarstw. Podjęto również temat reformy systemu emerytalnego dla rolników. Dyskutowano nad potrzebą zapewnienia godziwych świadczeń emerytalnych oraz nad ułatwieniem przekazywania gospodarstw młodszemu pokoleniu, co mogłoby pozytywnie wpłynąć na rozwój sektora. Zwrócono także uwagę na kwestię bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego. Podkreślono, że wprowadzenie zaawansowanych systemów kontroli oraz przestrzeganie unijnych standardów jest kluczowe dla ochrony zdrowia konsumentów i budowania zaufania do polskich produktów na rynku krajowym i zagranicznym. Omówiono zagrożenia wynikające z afrykańskiego pomoru świń (ASF), które powoduje poważne straty finansowe w sektorze hodowli trzody chlewnej. Uczestnicy wskazali na konieczność inwestycji w bioasekurację oraz skuteczniejsze monitorowanie rozprzestrzeniania się choroby. Poruszono również problem występowania w Polsce choroby niebieskiego języka u bydła. Pierwsze przypadki tej choroby pojawiają się już na terenie województwa łódzkiego. To wirusowa choroba przeżuwaczy, stanowiąca istotne zagrożenie dla hodowli. W dyskusji podkreślano znaczenie działań profilaktycznych, takich jak szczepienia i kontrola wektorów przenoszących wirusa, w minimalizowaniu ryzyka rozprzestrzeniania się tej choroby.

Goście oraz członkowie Walnego Zgromadzenia mieli również okazję skosztować polskich jabłek i soku przywiezionych przez sadowników z województwa łódzkiego: Jacka Ossowicza - Wiceprezesa IRWŁ, Przewodniczącego Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Skierniewickiego oraz Sylwestra Liberę Przewodniczącego Rady Powiatowej Powiatu Rąbskiego.

Wnioski podjęte przez III w VII kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego zostały przesłane do Prezesa Krajowej Rady Izby

Rolniczych Wiktora Szmulewicza w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji.

1) Podjąć działania w sprawie wsparcia dla producentów trzody chlewnej z powodu braku opłacalności produkcji. Brak opłacalności produkcji w dłuższej perspektywie nakłada się na straty spowodowane suszą, prowadzi to do utraty płynności finansowej gospodarstw.

2) Podjąć działania w sprawie przyspieszenia prac nad utworzeniem Krajowej Grupy Spożywczej. Rolnicy narzekają na niskie ceny surowców rolnych, a utworzona Krajowa Grupa Spożywcza byłaby stabilizatorem cen na nasze produkty rolne.

3) Podjąć działania w sprawie zwrotu kosztów transportu pomocy dla powodzian. Rolnicy z województwa łódzkiego deklarują chęć przekazania pomocy w postaci zboża, słomy, siana i pasz. Przekazanie pomocy ogranicza brak transportu w rejonach dotkniętych powodzią. Dobrym rozwiązaniem byłby zwrot paliwa za przejechane kilometry, bo trans-

port niestety jest dość drogi i taki transport z pomocą jest dużym obciążeniem dla firm.

4) Podjąć działania w sprawie zniesienia obowiązku składania oświadczeń o wykorzystaniu obornika oraz gnojówki w ramach ekoschematu. Składanie oświadczeń przez rolników powoduje olbrzymie zamieszanie w pracy Biur Powiatowych ARIMR oraz niepotrzebnie zwiększa rolnikom biurokrację. Pozostawić tylko prowadzenie rejestru w gospodarstwie - rejestr udostępniany będzie podczas kontroli.

5) Podjąć działania w sprawie utworzenia nowego ekoschematu-materiał siewny, znieść limit 25% gruntów ornych nieobsianych/obsadzonych w gospodarstwie. Proponowany limit 25% gruntów ornych może spowodować, iż wielu rolników nie skorzysta z ekoschematu, ponieważ nie zakupi tego materiału na taką powierzchnię. Znieść limit lub do tego limitu zaliczyć powierzchnię obsianą materiałem kwalifikowanym kukurydzy i rzepaku.

6) Podjąć stanowcze działania do zablokowania obszernych rozporządzeń dotyczących Zielonego Ładu oraz stworzenie programów do wzmocnienia pozycji polskiego rolnictwa, aby zabezpieczyć bezpieczeństwo żywnościowe poprzez rodzimą produkcję. Zielony Ład to szereg rozwiązań, które niszczą polskie rolnictwo, m.in. redukuje spożycie mięsa, redukuje stosowanie pestycydów, opłaty za generowanie śladu węglowego, ograniczenie emisji dwutlenku węgla, efektywność energetyczną budynków itp.

7) Podjąć działania w sprawie podniesienia dopłat do paliwa rolniczego do kwoty 2 zł/litr dla producentów bydła i trzody chlewnej. Koszty produkcji są coraz wyższe, związane z ceną paliwa diesel powyżej 6 zł/litr. Przygotowanie paszy w paszowozach jest bardzo drogie i nieadekwatne do cen mleka, żywca wołowego i trzody chlewnej.

oprac. Sylwia Skulimowska

Analiza stabilności plonowania pszenicy ozimej w doświadczeniach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

Wzrastające zapotrzebowanie na żywność w obliczu rosnącej populacji oraz zmian klimatycznych pokazuje, jak kluczowe staje się korzystanie z wydajnych i sprawdzonych odmian roślin uprawnych. Stabilność plonowania jest jednym z głównych czynników wpływających na zwiększenie wydajności upraw oraz minimalizowanie ryzyka związanego z niekorzystnymi warunkami środowiskowymi. Pszenica ozima (*Triticum aestivum* L.), jako jedno z głównych zbóż uprawianych na świecie, odgrywa niezwykle istotną rolę w żywieniu człowieka i rozwoju rolnictwa. Pszenica ozima jest dominującym gatunkiem pod względem obszaru upraw w Polsce. To sprawia, że istnieje stała potrzeba prowadzenia badań nad wprowadzeniem do uprawy nowych, udoskonalonych odmian o pożądanych cechach dla producentów rolnych.

Plon pszenicy ozimej w dużym stopniu zależy od metody uprawy oraz warunków klimatyczno-glebowych, które charakteryzują się dużymi wymaganiami dla tego gatunku. W związku z tym, niezwykle ważny jest dobór odpowiednich odmian do uprawy, który zależy od ostatecznej lokalizacji oraz planowanej intensywności produkcji. W Polsce warunki klimatyczne i glebowe są bardzo zmienne, co sprawia, że obszar kraju różni się pod względem możliwości uzyskania dużego plonu pszenicy ozimej. Miejsce, gdzie uprawiana jest roślina, również ma duże znaczenie dla jakości zebranego ziarna.

Współczesna produkcja roślinna ma za zadanie uzyskać obfite i wysokiej jakości plony, jednocześnie minimalizując nakłady i szanując środowisko naturalne. Aby osiągnąć takie cele, należy maksymalnie wykorzystać naturalne zdolności gleby i roślin do produkcji, korzystając z chemicznych środków w minimalnym stopniu oraz uwzględniając postęp biologiczny i technologiczny.

Wykonano analizę stabilności plonowania i wartości gospodarczej wybranych odmian pszenicy ozimej na obszarze województwa łódzkiego w oparciu o wyniki doświadczeń Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Analizie poddano 3-letni okres doświadczeń odmian pszenicy ozimej w latach 2021-2023 prowadzonych w trzech miejscowościach na terenie województwa łódzkiego. Do badań stabilności plonowania wykorzystano wyniki 21 odmian pszenicy ozimej. Doświadczenia były prowadzone w zróżnicowanych warunkach

klimatyczno - glebowych oraz na dwóch poziomach agrotechniki: standardowy poziom A1 oraz intensywny poziom A2. Intensywny wariant uprawy różni się od standardowego wariantu dodatkowym nawożeniem azotowym w ilości 40 kg·ha⁻¹, stosowaniem dokarmiania dolistnego makro - i mikrośladnikami, ochroną przed chorobami grzybowymi oraz zastosowaniem regulatorów wzrostu roślin. Badania we wszystkich punktach prowadzono w systemie Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO). Dwie lokalizacje to Zakłady Doświadczalne Oceny Odmian w Lućmierzu i Masłowicach, podlegające Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Sulejowie, która należy do Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Natomiast trzeci punkt doświadczalny znajduje się w Strzelcach i jest prowadzony przez Hodowlę Roślin Strzelce, należącą do Grupy IHAR.

Analiza wykazała, że na uzyskany plon ziarna pszenicy ozimej istotny wpływ miały różne czynniki, takie jak poziom zastosowanej agrotechniki, odmiana oraz rok i lokalizacja uprawy. Przy standardowym poziomie agrotechniki A1 na przestrzeni 3-lecia najlepiej plonowały odmiany: KWS Donovan, Tonnage, Opoka, RGT Provision, LG Keramik, Artist, Venecja, MHR Promienna. Wymienione odmiany są odpowiednie do

uprawy na terenie województwa łódzkiego na standardowym poziomie agrotechniki. Natomiast przy zastosowaniu intensywnego poziomu agrotechniki A2 największy plon ziarna w ciągu trzech lat uzyskały odmiany: LG Keramik, Opoka, Venecja, Tonnage, KWS Donovan, MHR Promienna, Artist, RGT Provision oraz Euforia. Podane odmiany powinny być zalecane do uprawy w warunkach województwa łódzkiego na intensywnym poziomie agrotechniki. Szczególnie wyróżniające się odmiany to LG Keramik, Opoka i Venecja, które charakteryzują się wysokim plonowaniem i dużą stabilnością plonowania wzmieniających się warunkach glebowo-klimatycznych. Rekomendacja odmian musi uwzględniać istotność in-

terakcji genotypowo-środowiskowej (GxE) w zalecaniu odmian do konkretnych warunków środowiskowych.

Zdjęcie przedstawia poletka doświadczalne z pszenicą ozimą w Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian w Lućmierzu podczas sezonu wegetacyjnego 2022/2023. Źródło: S. Falek

Sebastian Falek

Specjalista Działu Badawczo - Doświadczalnego
Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Lućmierzu

**Stacja
Doświadczalna
Oceny Odmian
w Sulejowie**

Tabela 1. Średni plon poszczególnych odmian w doświadczeniach polowych w latach 2021-2023 [dt·ha⁻¹]

Standardowy poziom agrotechniki (A1)				
Genotyp	Lućmierz	Masłowice	Strzelce	Średnia
Artist	88,08	99,94	119,11	102,4
Formacja	75,03	96,34	114,87	95,4
RGT Kilimanjaro	84,75	101,41	115,64	100,6
Symetria	81,15	100,42	117,35	99,6
Medalistka	80,06	94,04	112,36	95,5
Owacja	79,45	100,79	114,81	98,4
Euforia	82,44	96,97	122,36	100,6
SY Orofino	83,98	98,34	117,90	100,1
KWS Donovan	89,17	106,00	120,36	105,2
LG Keramik	81,05	107,35	119,05	102,5
RGT Specjalist	83,49	99,33	118,73	100,5
Venecja	84,85	105,56	116,43	102,3
Opoka	85,54	106,48	118,25	103,4
SY Dubaj	85,19	97,88	113,24	98,8
Tonnage	84,28	110,67	118,57	104,5
Ambicja	82,04	101,25	117,53	100,3
Kariatyda	84,40	94,85	114,12	97,8
Argument	78,73	93,74	117,49	96,7
MHR Promienna	86,93	109,90	109,59	102,1
RGT Provision	86,53	102,18	119,87	102,9
SU Mangold	84,24	101,27	111,34	99,0
Średnia	83,40	101,18	116,62	100,4
Intensywny poziom agrotechniki (A2)				
Artist	89,54	108,93	125,28	107,9
Formacja	80,46	107,31	122,17	103,3
RGT Kilimanjaro	87,90	107,64	121,12	105,6
Symetria	89,66	107,47	122,90	106,7
Medalistka	84,69	102,73	120,35	102,6
Owacja	82,06	109,17	122,24	104,5
Euforia	85,96	108,32	126,76	107,0
SY Orofino	87,31	104,93	122,47	104,9
KWS Donovan	93,09	113,05	125,80	110,6
LG Keramik	90,46	118,22	128,34	112,3
RGT Specjalist	86,08	106,79	123,57	105,5
Venecja	91,19	116,24	126,13	111,2
Opoka	92,12	116,04	126,87	111,7
SY Dubaj	85,56	107,13	120,22	104,3
Tonnage	91,09	119,80	122,56	111,2
Ambicja	80,10	109,60	124,72	104,8
Kariatyda	88,81	103,72	120,41	104,3
Argument	78,46	101,96	125,18	101,9
MHR Promienna	89,23	116,83	118,64	108,2
RGT Provision	87,31	111,13	124,30	107,6
SU Mangold	89,39	110,32	112,68	104,1
Średnia	87,17	109,87	122,99	106,7

Po pięciu latach nieobecności Targi **FERMA** wracają do hal **EXPO i MOSIR w Łodzi**. To spotkanie dla profesjonalistów chowu i hodowli bydła, świń i drobiu.

Organizatorzy spodziewają się udziału blisko **180 wystawców** z kraju i zagranicy, którzy zaprezentują bogatą ofertę wszystkiego, co niezbędne w chowie i hodowli zwierząt począwszy od genetyki poprzez pasze i systemy ich zadawania, leki i preparaty weterynaryjne, roboty udojowe, wyposażenie budynków inwentarskich (również ich projekty i budowę), a także maszyny do zbioru i konserwacji pasz. Targi to jednak nie tylko ekspozycja firm. W ponad 25-letniej historii imprezy, co roku niezwykle istotnym elementem była i jest konferencja naukowo-techniczna. W tym roku zapowiada się ona bardzo interesująco. Pierwszego dnia targów dla hodowców trzody chlewnej, dr Tomasz Schwarz z UP w Krakowie, poprowadzi panel dyskusyjny, którego

uczestnicy omówią największe zagrożenia dla produkcji świń w Polsce i Europie. Wśród tematów na jakie położony zostanie nacisk znajdują się m.in.: ASF i inne choroby, wahania rentowności - przyczyny i możliwości łagodzenia, uzależnienie Polski od importu (upośledzenie polskiej genetyki, surowce paszowe), społeczne postrzeganie rolników (w tym kwestia agresywnej retoryki obrońców praw zwierząt i ekologów), zmiany strukturalne w rolnictwie (coraz mniej coraz większych gospodarstw, produkcja kontraktowa), precedensowe wyroki w sprawie smrodu od zwierząt i hałasu z gospodarstw, weganizm i powszechność kłamstw nt. mięsa (środowiskowe koszty produkcji, wartość odżywcza, wpływ na zdrowie człowieka, możliwość zamiany).

W piątek również odbędzie się forum – odnawialne źródła energii/ biogaz i biometan, którego moderatorem będzie prof. dr hab. Jacek Dach z UP w Poznaniu. Paneliści przybliżą słuchaczom kwestie związane z budową i funkcjonowaniem biogazowni w gospodarstwach zajmujących się hodowlą zwierząt. Postarają się odpowiedzieć na pytanie jak biogazownie mogą uratować sektor produkcji zwierzęcej, czy poferment

to doskonały nawóz, na co zwrócić uwagę planując inwestycję, dlaczego nie ma alternatywy dla rozwoju biogazowni w sektorze hodowli zwierzęcej, oraz czy certyfikacja produktów śladem węglowym doprowadzi do załamania eksportu polskiej żywności?

Także pierwszego dnia targów, odbędzie się Forum Hodowli Drobiu, przygotowane przez Krajową Izbę Producentów i Pasz, którego hasłem przewodnim będzie - polskie drobiarstwo w wyjątkowo niestabilnym otoczeniu – bilans szans i zagrożeń, zarządzanie ryzykiem, strategię funkcjonowania oraz kluczowe zmienne decyzyjne

Sobota to dzień dla hodowców bydła zarówno mlecznego jak i mięsnego. Dla producentów mleka, PFHBiPM przygotowała panel pt. "Dla człowieka, zwierząt i środowiska", gdzie moderator – Martin Ziaja, wraz z uczestnikami dyskusji poruszą zagadnienia związane z dobrostanem krów, omówią innowacyjne metody redukcji emisji metanu, jak również postarają się przedstawić fakty i mity dotyczące krów, szukając odpowiedzi na pytanie czy są one pasożytami czy symbiontami?

Z kolei producentów wołowiny, do dyskusji zaprosi Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego, gdzie pod przewodnictwem Jerzego Wierzbickiego

Druga z premier to z kolei automatyczny system żywienia, który pokaże firma EUROMILK. Po 6 latach od prezentacji konceptu, czas na finalną, produkcyjną wersję EM QUBE – innowacyjnego systemu żywienia, który rewolucjonizuje zarządzanie paszą w gospo-

darstwie. Wydarzenie zaplanowano pierwszego dnia targów o godz. 12.00.

Po dłuższej przerwie, w nowej formule, powraca także, **konkurs dla zwiedzających**, którego nagrodą główną będzie zbiornik na olej napędowy Swimer Eco Comfort Line 2500 litrów, ufundowany przez redakcję portalu BydłoMleczne.pl oraz TÜV SÜD Polska Sp. z o. o.

Podczas tegorocznej edycji FERMY, nastąpi również rozstrzygnięcie konkursu prowadzonego przez portal BydłoMleczne.pl pt. „Pokaż nam swoją jałówkę”, w którym nagrodami są m.ni. kosiarka dyskowa SAMBA (SAMASZ), podgarniacz paszy (EUROMILK), domek dla cieląt (CALF-TEL) oraz zestaw słonek nasienia jednego z najwyższej ocenionych buhajów grudniowej wyceny (INTERGEN). Inicjatywa ma na celu szerzenie dobrych praktyk w zakresie zapewnienia dobrostanu utrzymania zwierząt gospodarskich, pobudzenie hodowców bydła i producentów mleka z całego kraju, do prezentacji dorobku hodowlanego swoich gospodarstw oraz promowanie hodowli bydła mlecznego. Szczegóły dotyczące konkursu - <https://bydlomleczne.pl/>

Już po 20 grudnia br. wszyscy, którzy chcą otrzymać **bezpłatną kartę wstępu** na targi, będą mogli zarejestrować się na stronie imprezy <https://targiferma.com.pl/dla-gosci/rejestracja-uczestnika/>

Zapraszamy do Łodzi, do Hal EXPO oraz MOSiR w dniach 21 - 23 lutego 2025!

Szczegóły na stronie www.targiferma.com.pl

uczestnicy postarają się odpowiedzieć na pytanie - czy raportowanie ESG zmusi rolników do redukcji emisji?

Drugiego dnia targów odbędzie się również debata z udziałem przedstawiciela MRiRW, przygotowana przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego pt. „Przyszłość polskiego rolnictwa”.

Ze szczegółowym programem konferencji można zapoznać się na stronie <https://targiferma.com.pl/program/konferencje/>.

Na targach FERMA, odbędą się także dwie **światowe premiery** urządzeń. Jedną z nich to polska odpowiedź na mastitis, czyli rodzima technologia mycia aparatów udojowych - Hyperin CluStar. Automat wykonany jest z kwasoodpornej stali nierdzewnej. Zawieszany na dostosowanej listwie umożliwiającej poruszanie się za dojarzem wzdłuż hali udojowej. Stosowanie Hyperin CluStar do mycia aparatów udojowych, po każdej wydojonej krowie skutecznie ogranicza rozprzestrzenianie się zapaleń wymion wśród bydła mlecznego, mocno ograniczając zakażenia krzyżowe.

Finale Wojewódzkiego XVI Konkursu Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy w Rolnictwie

Miejsce 2:

• Tomasz Maciaszek z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Zduńskiej Dąbrowie

Miejsce 3:

• Krzysztof Rutkowski z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych z Brzeziny

Wyróżnienia zdobyli:

• Dawid Drwalewski z Zespołu Szkół CKR w Miecysławowie,

• Wiktor Gortat z Zespołu Szkół CKR w Zduńskiej Dąbrowie,

• Dominik Kaczmarek z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Brzeziny,

• Wiktoria Stańczyk z Zespołu Szkół Rzemiosła w Łodzi,

• Wiktoria Kubiak z Zespołu Szkół Rzemiosła w Łodzi,

• Antoni Golis z Zespołu Szkół CKZ nr 2 w Łowiczu,

• Włodzimierz Grzelak z Zespołu Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Piątku.

Uroczyste podsumowanie konkursu, które prowadził Artur Pakuła, zastępca dyrektora Oddziału Regionalnego KRUS w Łodzi, swoją obecnością zaszczyli:

• gospodarz finału Andrzej Karniszewski, dyrektor Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach, Katarzyna Białek-Traut – dyrektor Biura Regionalnego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi,

• Marcin Grzelak – Okręgowy Inspektor Pracy w Łodzi, Przemysław Jaszczak – dyrektor Oddziału Terenowego KOWR w Łodzi,

• Grzegorz Antoniewski – członek zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego,

• Rafał Gajda – zastępca dyrektora Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR,

• Rafał Bieniek z Kuratorium Oświaty w Łodzi.

Znakomici goście uczestniczyli we wręczeniu cennych nagród i wyróżnień uczniom i nauczycielom.

Na zakończenie zastępca dyrektora OR KRUS w Łodzi Artur Pakuła podziękował wszystkim instytucjom współorganizującym konkurs za ufundowanie nagród i zaprosił do udziału w kolejnej edycji konkursu.

Przemysław Kraska

Oddział Regionalny KRUS w Łodzi

5 grudnia 2024 r. w siedzibie Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach odbył się finał wojewódzkiego Konkursu wiedzy o bezpieczeństwie pracy w rolnictwie dla uczniów kształcących się w zawodach rolniczych w szkołach województwa łódzkiego. W roku bieżącym była to 16. edycja konkursu prowadzonego w obecnej formule. Patronat medialny nad konkursem objęły miesięczniki „RADA” i „W Nowej Roli”. Konkurs ten jest niejako kontynuacją Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o BHP w Rolnictwie, która była organizowana w latach 1995–2007 (12 edycji).

Niezmiennie od pierwszej edycji w 2009 roku, głównymi organizatorami konkursu i sponsorami nagród są: Oddział Regionalny KRUS w Łodzi, Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach oraz Kuratorium Oświaty w Łodzi. Od kilku lat wśród organizatorów jest również Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi oraz instytucje wchodzące w skład wojewódzkiej komisji ds. BHP w rolnictwie indywidualnym: Oddział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Łodzi, Łódzki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego. W tym roku do grona współorganizatorów dołączył Łódzki Oddział Wojewódzki NFZ w Łodzi.

Od początku istnienia, organizatorzy postawili przed sobą sześć podstawowych celów, które powinien pełnić konkurs:

- podniesienie poziomu wiedzy i stopnia wrażliwości młodzieży na zagrożenia wypadkowe występujące w rodzinnych gospodarstwach rolnych;
- kształtowanie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie;
- szerzenie idei bezpiecznej pracy oraz zdrowego stylu życia wśród młodych rolników;
- rozwijanie zainteresowań uczniów;
- promowanie najlepszych uczniów oraz szkół rolniczych w środowisku oświatowym i społeczności lokalnej;
- promowanie szkół podejmujących działania w zakresie propagowania wiedzy o bhp.

W 2024 roku, w etapie szkolnym konkursu, który odbył

się w październiku wzięło udział 402 uczniów z 17 szkół rolniczych. Do finału zakwalifikowało się 34 uczestników.

Otwarcia konkursu dokonał Andrzej Karniszewski, dyrektor Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach. Finaliści w pierwszej części konkursu brali udział w teście pisemnym.

Po zakończeniu pierwszego etapu konkursu, w czasie obrad komisji konkursowej Anna Leder, rzeczniczka prasowa Łódzkiego NFZ poprowadziła prelekcję dla uczniów i nauczycieli dotyczącą profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

Dziesięciu uczniów, którzy zdobyli najwyższą liczbę punktów w teście, awansowało do etapu ustnego. Każdy z finalistów, po wylosowaniu zestawu 3 pytań, udzielał odpowiedzi na wylosowane pytania.

Wojewódzka Komisja Konkursowa ustaliła następującą kolejność finalistów:

Miejsce 1:

• Hubert Mielczarek z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Witamina C – z warzywniaka czy z apteki?

Witamina C jest jednym z najczęściej przyjmowanych suplementów diety. Większość z nas sięga po nią podczas walki z przeziębieniem. Ale czy rzeczywiście warto przyjmować ją w postaci tabletek, skoro występuje powszechnie w produktach spożywczych – i to nie tylko w egzotycznych owocach i warzywach, lecz także w polskich: natce pietruszki, papryce, porzeczce czy ziemniakach?

Witamina C to rozpuszczalny w wodzie związek organiczny, który jest pochodnym glukozy. W naturze występuje w dwóch formach. Pierwsza z nich to kwas L-askorbinowy – zredukowana forma witaminy C, zaś druga to kwas dehydroaskorbinowy – jej forma utleniona. Co istotne, tylko zredukowana postać witaminy C (kwas askorbinowy) pełni funkcję silnego antyutleniacza. Swoje właściwości przeciwutleniające wykazuje zarówno w częściach roślin, jak i w organizmie człowieka.

Witamina C w roślinach

Rośliny gromadzą witaminę C w tylakoidach chloroplastów liści, a także w komórkach owoców oraz organach zapasowych, takich jak np. bulwy ziemniaka. Rośliny magazynują witaminę C, bo chroni je przed stresem oksydacyjnym, który jest wywołany przez czynniki agrotechniczne, atmosferyczne (np. susza) czy środowiskowe (np. zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie UV). Kwas askorbinowy w częściach roślin może powstawać naturalnie, czyli w efekcie syntezy tej witaminy przez roślinę. Substratem do syntezy tego związku jest obecna w roślinach glukoza. Innym sposobem jest zastosowanie oprysku lub pożywki z dodatkiem witaminy C.

Właściwości witaminy C

Poziom witaminy C w organizmie człowieka wynosi 1-3 g, z czego większość znajduje się w wątrobie, nadnerczach, mózgu, soczewce oka, grasicy i trzu-

stce. Ponieważ nie jesteśmy w stanie wytworzyć jej sami, a jednocześnie jest nam potrzebna, bo pełni wiele ważnych funkcji w organizmie, musimy dostarczać ją razem z pożywieniem.

Witamina C jest przede wszystkim silnym antyutleniaczem: neutralizuje wolne rodniki, przeciwdziała negatywnym skutkom stresu oksydacyjnego, zapobiega uszkodzeniom kwasów nukleinowych, a także chroni białka, tłuszcze i węglowodany przed utlenianiem. Dzięki zdolności aktywacji działania kolagenu przyspiesza gojenie się ran oraz zrastanie kości. Ma również właściwości bakteriostatyczne i bakteriobójcze, dlatego pełni istotną rolę w łagodzeniu stanów infekcyjnych. Dodatkowo bierze udział w regulacji ciśnienia tętniczego, utrzymaniu zdrowych dziąseł, obniżaniu stężenia glukozy w stanach hiperglikemii oraz wchłanianiu wapnia i żelaza.

Dobowe zapotrzebowanie na witaminę C u dorosłej osoby wynosi ok. 70 mg na dzień. To najwięcej spośród wszystkich witamin, ale przyjęcie takiej dawki w przypadku odpowiednio zbilansowanej diety ani nie powinno być trudne, ani wymagać dodatkowych suplementów.

Witaminę tę znajdziemy bowiem w produktach pochodzenia roślinnego, zwłaszcza w warzywach i owocach. Jej szczególnie bogatymi źródłami są: natka pietruszki, czerwona papryka, warzywa kapustne, owoce jagodowe i cytrusowe. Ze względu na duże straty kwasu askorbinowego

podczas obróbki termicznej (50-70%) zaleca się spożywanie owoców i warzyw w formie surowej.

Zapotrzebowanie na witaminę C jest zróżnicowane i zależy m.in. od wieku, płci i stanu fizjologicznego. Wzrasta przy ciężkim, długotrwałym wysiłku fizycznym, podczas wymiotów, zaburzeń czynności jelit i braku łaknienia, a także u osób starszych, z nadciśnieniem tętniczym, cukrzycą, palących papierosy, będących pod wpływem silnego stresu oraz u kobiet w ciąży i karmiących.

Groźny niedobór, nieprzyjemny nadmiar

Witamina C nie jest toksyczna, ale zarówno jej niedobór, jak i nadmiar nie są korzystne. Niedobór może prowadzić do rozwoju niedokrwistości, szkorbutu, chorób wywołanych oksydacyjnymi uszkodzeniami wolnych rodników, astmy oraz zmian w kościach i chrząstkach.

Nadmiar może być przyczyną biegunek, dolegliwości żołądkowych, nudności, wymiotów oraz wysypek skórnych. Nie trzeba się jednak przesadnie przejmować – w przypadku przyjęcia zbyt dużej dawki, organizm usuwa nadwyżkę wraz z moczem. Wyjątkiem jest stosowanie suplementów diety: suplementowanie witaminy C przez dłuższy czas, w stężeniach znacznie przekraczających zapotrzebowanie, może prowadzić do przedawkowania, a to – do powstawania i odkładania się kamieni nerkowych.

Źródło: www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

Solectwo.org.pl

- nowa platforma wsparcia dla sołtysek, sołtysów i liderów wiejskich

W Polsce działa ponad 40 tysięcy sołtysek i sołtysów, pełniących kluczową rolę w funkcjonowaniu społeczności wiejskich. Ich zadania, choć wymagające, często wykonywane są przy ograniczonym dostępie do wiedzy i wsparcia. Aby zmienić tę sytuację, zainaugurowano nowatorski projekt – portal www.solectwo.org.pl, który jest odpowiedzią na potrzeby edukacyjne, prawne i organizacyjne liderów wiejskich.

Portal został stworzony z myślą o sołtykach, sołtysach, radach sołeckich oraz liderkach i liderach wiejskich. To kompleksowe źródło wiedzy, które w jednym miejscu gromadzi materiały, porady i narzędzia, pozwalające skuteczniej pełnić funkcje związane z zarządzaniem sołectwami. Jak podkreśla Anna Gnach, koordynatorka projektu i sołtyśka Bożkowic, platforma ma być przestrzenią wsparcia i wymiany doświadczeń:

– Sołtysowanie to niezwykła rola – z jednej strony jesteśmy blisko mieszkańców, staramy się rozumieć ich potrzeby i wyzwania, a z drugiej strony pełnimy funkcję łącznika między społecznością a instytucjami administracyjnymi. Aby skutecznie działać, potrzebna jest nie tylko pasja, ale i solidna wiedza z zakresu prawa, zarządzania i finansów. Portal solectwo.org.pl powstał z myślą o ułatwieniu pracy nowym sołtyśkom i sołtysom, ale będzie też wsparciem dla doświadczonych liderów. Na zaistnienie tego projektu miały wpływ także moje osobiste doświadczenia i motywacje. Zaczynając swoją drogę jako sołtyśka, miałam szczęście uczestniczyć w warsztatach organizowanych przez Fundację Wspomagania Wsi. Tam zrozumiałam, jak ważna jest wymiana doświadczeń i ciągłe kształcenie. Jednak brakowało mi miejsca, gdzie mogłabym znaleźć kompleksowe informacje – od porad prawnych po kontakty z ekspertami. Dzięki nowej platformie chcemy wypełnić tę lukę.

Wsparcie na miarę potrzeb współczesnych sołectw
Solectwo.org.pl to witryna wszechstronna. Znajdziemy na niej m.in. vademecum sołtysa – bezpłatny poradnik w formacie PDF, który kompleksowo omawia zagadnienia prawne, administracyjne i praktyczne związane z funkcjonowaniem sołectw. Treści na portalu zostały przygotowane przez doświadczoną ekspertkę: Grażynę Jałgos-Dębską, prawniczkę Paulę Kłucińską oraz zespół praktyków. Oprócz materiałów tekstowych, portal oferuje webinary, podcasty oraz możliwość uzyskania porad prawnych telefonicznie lub mailowo. W listopadzie odbyły się dwa webinary: „Zostałem sołtysem – co dalej?” oraz „O dietach, inkasie i prowizjach dla sołtysów”. Nagrania te są dostępne na stronie dla osób, które nie mogły uczestniczyć w nich na żywo.

– Uczestnicząc w szkoleniach i warsztatach, wielokrotnie słyszałam o potrzebie zgromadzenia wiedzy sołeckiej w jednym miejscu. Stworzyliśmy portal, który odpowiada na te potrzeby. Treści tworzone są przez ekspertów, ale wzbogacamy je także naszymi doświadczeniami jako sołtysów. Zapraszamy do korzystania z tej wiedzy – piszcie do nas, a postaramy się Wam pomóc w każdej kwestii prawnej czy organizacyjnej – zachęca Agnieszka Jerka, sołtyśka Zapusty, współtwórczyni portalu.

Reakcja na zmieniające się potrzeby liderów wiejskich

Zmiany demograficzne i społeczne w Polsce wpływają na charakter pracy sołtysów. Coraz częściej funkcję tę obejmują kobiety – w 2023 roku ich liczba wzrosła o 228 w porównaniu do roku poprzedniego. Wiele osób to młodzi liderzy, którzy potrzebują wsparcia w zrozumieniu złożoności prawnych i administracyjnych. Jednocześnie obserwuje się rosnącą liczbę pytań dotyczących takich tematów, jak:

- podstawy prawne funkcjonowania sołectw,
- aktualizacja archaicznych statutów sołeckich,
- organizowanie zebrań wiejskich,
- fundusz sołecki i narzędzia partycypacji obywatelskiej.

Portal solectwo.org.pl wypełnia tę przestrzeń, dostarczając wiedzy i wsparcia. Jak podkreśla uczestnik projektu Marcin Markowski, sołtys Kad i radny powiatu grodziskiego: – Sołtysowanie to wielkie wyzwanie. Każda wieś jest inna, ma swoje prawa i tradycje, a sołtys musi godzić różnorodne interesy mieszkańców. Aby skutecznie działać, potrzebna jest nie tylko znajomość przepisów, ale i narzędzia prawne. Portal solectwo.org.pl daje dostęp do tych instrumentów, a także inspiruje do działania.

Marcin Markowski zwraca również uwagę na problemy wsi podmiejskich, które coraz częściej przekształcają się w osiedla-sypialnie: – Rozlewanie się miast kosztem terenów wiejskich jest ogromnym wyzwaniem. Tracimy przyrodę i lokalne dziedzictwo kulturowe, co obniża jakość życia. Aby to zatrzymać, potrzebne są regulacje i edukacja – w tym także edukacja sołtysów, którzy pełnią kluczową rolę w ochronie lokalnych zasobów.

Szerokie wsparcie i współpraca z ekspertami

Realizacja projektu jest możliwa dzięki współpracy z licznymi organizacjami i ekspertami. Wśród partnerów portalu znalazły się m.in. Fundacja Wspomagania Wsi, Fundacja Batorego czy Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności. Projekt jest finansowany przez Narodowy Instytut Wolności w ramach Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych. Portal solectwo.org.pl, oprócz treści specjalistycznych, umożliwi również bezpośredni kontakt – m.in. ze wspomnianymi ekspertkami Grażyną Jałgos-Dębską czy Paulą Kłucińską. Porady telefoniczne są dostępne w wybranych godzinach, a pytania można także wysyłać mailowo lub poprzez formularz na stronie.

Plany na przyszłość

Zespół twórców portalu zapowiada dalszy rozwój platformy. Planowane są kolejne webinary, aktualizacje vademecum oraz rozbudowa bazy wiedzy o nowe zagadnienia.

– Wierzymy, że solectwo.org.pl stanie się przestrzenią, która wspiera liderów wiejskich w codziennych wyzwaniach. To dopiero początek – portal będzie rozwijany i wzbogacany o nowe treści, by sprostać zmieniającym się potrzebom sołectw – podsumowuje Anna Gnach.

Portal solectwo.org.pl już teraz dostępny jest dla wszystkich zainteresowanych. To narzędzie, które może zrewolucjonizować wsparcie dla liderów wiejskich w Polsce. Jeśli jesteś sołtysem, członkiem rady sołeckiej lub liderem lokalnej społeczności, koniecznie odwiedź stronę i skorzystaj z dostępnych zasobów!

Przemysław Chrzanowski, Witryna Wiejska

Inicjatywa jest realizowana pod patronatem Stowarzyszenia Sołtysów Gminy Barczewo w ramach Programu „Wsparcie inicjatyw poradniczych”, prowadzonego przez: Stowarzyszenie „Wiatraki Mazur”, Fundację Fundusz Lokalny SMK, Żywiecką Fundację Rozwoju i Fundację Nauka dla Środowiska. Program jest finansowany ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033.